

DELHI PUBLIC SCHOOL, GANDHINAGAR

SESSION: 2025-26

SUBJECT: SANSKRIT

CLASS: V

Term 1 & 2

- * WORKSHEET**
- * SUBJECT ENRICHMENT ACTIVITY(SEA)**
- * ART INTEGRATED LEARNING (AIL)**
- * REVISION of PT-1 & PT-2**
- * QUESTION BANK OF H.Y & A.E**

संस्कृतम्

CLASS V TERM – 1

MY BUDDY

Worksheet – 1

(१)	वर्णविच्छेदं कुरुत । (वर्णविच्छेद कीजिए)
१	राष्ट्रः - _____
२	सूकन्या - _____
३	नक्षत्रम् - _____
४	अर्जुन - _____
५	कृतार्थः - _____
(२)	वर्णसंयोजनं कुरुत । (वर्णसंयोजन कीजिए)
१	च् + इ + त् + र् + अ + म् - _____
२	स् + ऐ + न् + इ + क् + अ + :- _____
३	द् + अ + र् + प् + अ + ण् + अ + :- _____
४	उ + त् + त् + अ + र् + अ + म् - _____
५	व् + इ + द् + व् + आ + न् - _____

Subject Enrichment Activity

TERM - I

SEA-1

➤ वर्णमाला स्फोरकपत्रम् (Alphabet chart)

PARAMETERS:

- Understanding
- Presentation

- Submission

TERM - II

SEA-2

➤ लट् लकारः (स्फोरकपत्रम्)

➤ PARAMETERS:

- Understanding
- Presentation
- Submission

लट् लकारः													
		एकवचनम्				द्विवचनम्				बहुवचनम्			
		पु	स्त्री	नपुं	क्रिया	पु	स्त्री	नपुं	क्रिया	पु	स्त्री	नपुं	क्रिया
प्रथमः पुरुषः	→	सः	सा	तत्	वदति	तौ	ते	ते	वदतः स्तः कुरुतः	ते	ताः	तानि	वदन्ति सन्ति कुर्वन्ति
	↓	एषः	एषा	एतत्	अस्ति	एतौ	एते	एते		एते	एताः	एतानि	
	?	कः	का	किम्	करोति	कौ	के	के		के	काः	कानि	
		बालकः	बालिका	मित्रम्		बालकौ	बालिके	मित्रे		बालकाः	बालिकाः	मित्राणि	
		पु	स्त्री	नपुं	क्रिया	पु	स्त्री	नपुं	क्रिया	पु	स्त्री	नपुं	क्रिया
मध्यमः पुरुषः		त्वम्			वदसि असि करोषि	युवाम्			वदथः स्थः कुरुथः	यूयम्			वदथ स्थ कुरुथ
		पु	स्त्री	नपुं	क्रिया	पु	स्त्री	नपुं	क्रिया	पु	स्त्री	नपुं	क्रिया
उत्तमः पुरुषः		अहम्			वदामि अस्मि करोमि	आवाम्			वदावः स्वः कुर्वः	वयम्			वदामः स्मः कुर्मः

ART INTEGRATED LEARNING

TERM - I

AIL-1

विविधानां क्रियाणां चित्राणि स्फोरकपत्रे स्थापयित्वा तस्य अधः धातुरूपाणि लेखनीयानि।

(विद्यार्थी विविध क्रिया के चित्रोको एकत्रित करके चार्टपेपर पर लगाएंगे एवं चित्रो के नीचे मूलधातु एवं अर्थ लिखेंगे।)

क्रियापदानि

हसति

रोदति

पश्यति

शृणोति

खादति

पिबति

पठति

लिखति

चलति

धावति

तिष्ठति

उपविशति

क्रीडति

कूर्दते

स्नाति

धरति

निष्कासयति

निद्राति

गायति

नृत्यति

वादयति

तरति

चित्रयति

निक्षिपति

गणयति

TERM - II

AIL-2

एकं विषयम् अधिकृत्य छात्राः भिन्न - भिन्न विभागेषु परस्पर संस्कृत भाषायां सवादः करिष्यन्ति ।

(कोई भी एक विषय को लेकर छात्र विभिन्न समूह में संस्कृतभाषामे परस्पर संवाद करेंगे।)

(खगाः, वर्तमानपत्रम्, वृद्धः, बालकाः, व्यायामः, जनाः, वृक्षाः, क्रीडन्ति)

Periodic Test – 1

Revision

प्रश्न - १ वर्णान् निर्देशानुसारं पृथक्कुरुत ।
(वर्णों को निर्देशानुसारं अलग कीजिए ।)

(फ , ख , इ , छ , ष , ह , ब , घ , ज , ग)

क - वर्ग

प - वर्ग

उष्म

च - वर्ग

प्रश्न - २ अधोलिखितानां शब्दानां वर्णविच्छेदं कुरुत ।
(वर्ण विच्छेद कीजिए ।)

5 X 1 = 5

(क) नाविकः = ----- + ----- + ----- + ----- + ----- + ----- + :

(ख) शाखा = ----- + ----- + ----- + -----

(ग) उष्ट्रः = ----- + ----- + ----- + ----- + ----- + :

(घ) मापिका = ----- + ----- + ----- + ----- + ----- + -----

(ङ) रात्री = ----- + ----- + ----- + ----- + ----- + :

प्रश्न - ३ अधोलिखितानां शब्दानां वर्णसंयोजनं कुरुत ।
(वर्णसंयोजन कीजिए ।)

5 X 1 = 5

(क) ग् + आ + य् + इ + क् + आ =

(ख) च् + इ + त् + र् + क् + : =

(ग) व् + आ + न् + अ + र् + अ + : =

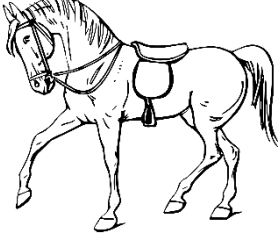
(घ) आ + म् + र् + अ + म् =

(ङ) म् + अ + र् + इ + च् + इ + क् + आ =

प्रश्न - ४ चित्रं द्रष्ट्वा योग्य विकल्पं चित्वा उत्तरं लिखत।

5 X 1 = 5

(चित्र को देखकर विकल्प में से योग्य उत्तर चुनकर लिखिए।)

क) अश्वः

ख) गजः

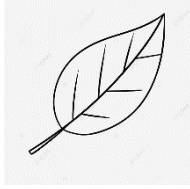
ग) उष्ट्रः

ख) कपोतः

ख) सिंहः

ग) उष्ट्रः

ग) वटः

ख) पर्णम्

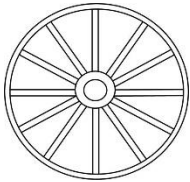
ग) मापिका

घ) व्याघ्रः

ख) भल्लुकः

ग) शुकः

ङ) चक्रम्

ख) नेत्रम्

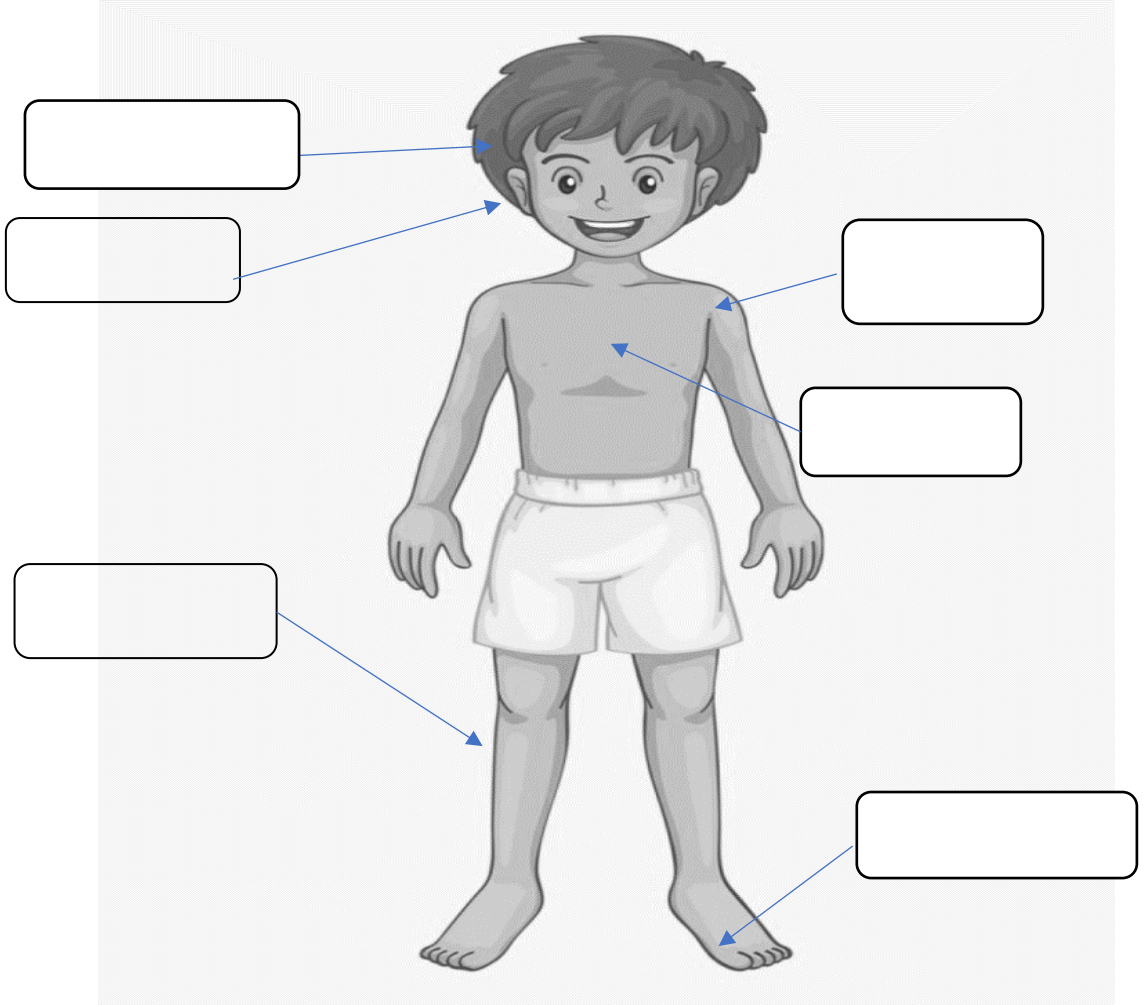
ग) वनम्

Class V SANSKRIT
Half yearly examination
Revision Term-1

प्रश्न -१

अधोदत्तं चित्रं द्रष्ट्वा कोष्ठकात् योग्य उत्तरं चित्वा रिक्तस्थानेषु लिखत।
निचे दिए गए चित्र को देखकर कोष्ठक से योग्य उत्तर चुनकर रिक्तस्थान की पूर्ति कीजिए
(जानु , वक्षस्थलम्, कर्णः, पादः, शिरः, नासिका ,स्कन्धः)

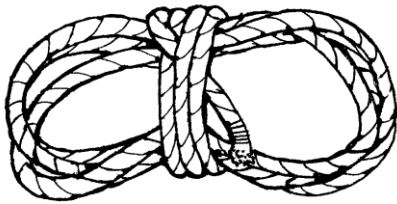
६

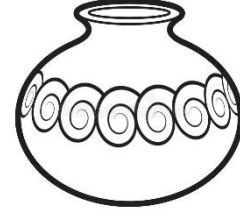

प्रश्न -२

अधोलिखितशब्दानां वर्णविच्छेदे रिक्तस्थानानि पूरयत ।
(वर्णविच्छेद में रिक्तस्थान की पूर्ति कीजिए ।)

६

प्र - ३

उचितैः सङ्ख्यापदैः रिक्तस्थानानि पूरयत ।
(रिक्तस्थानों को उचित सङ्ख्यापद से भरिए।)

६

१	----- गायिकाः सन्ति ।	(त्रयः / तिस्रः)
२	----- पर्णे स्तः ।	(द्वे/द्वौ)
३	----- गायकः गायति ।	(एकः / एका)
४	----- अध्यापकाः सन्ति ।	(चत्वारि / चतस्रः)
५	----- चन्द्रः अस्ति ।	(एकः / पञ्च)
६	----- मित्राणि सन्ति ।	(एकः / पञ्च)

प्रश्न - ४

निम्नलिखितानि रिक्तस्थानानि उचितपदैः पूरयत ।
(उचित पद से रिक्तस्थान की पूर्ति कीजिए।)

६

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
१ नासिका	-----	नासिकाः
२ -----	व्यजने	व्यजनानि
३ स्थालिका	स्थालिके	-----
४ वैज्ञानिकः	-----	वैज्ञानिकाः
५ कन्दुकम्	कन्दुके	-----
६ बालकः	-----	

प्रश्न -५

निम्नलिखितानि रिक्तस्थानानि उचितसर्वनामपदैः पूरयत ।
(उचित सर्वनाम से रिक्तस्थान की पूर्ति कीजिए ।)

६

- १ ----- यन्त्रम् । (सः / सा / तत्)
- २ ----- हन्सौ । (तत् / तौ / तानि)
- ३ ----- माले । (तौ / ते / तत्)
- ४ ----- पत्रिका । (सा / ते / ताः)
- ५ ----- चषकाः । (एषः / एते / एताः)
- ६ ----- अम्बा । (एषा/एषः)

प्रश्न - ६

अधोलिखितानां शब्दानाम् एकवचने द्विवचने बहुवचने वा वर्गीकरणं कुरुत ।
(अधोलिखित शब्दों का एकवचन, द्विवचन, बहुवचन में वर्गीकरण कीजिए ।)

५

गायिकाः, वनम्, छात्राः, पितृव्यौ, कमलम्, शिक्षकौ, चित्रकाः, सैनिकौ, मालाः,
कन्दुकम्

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्

प्रश्न - ७

अधोलिखितानां शब्दानाम् पुल्लिङ्गे स्त्रीलिङ्गे नपुंसकलिङ्गे वा वर्गीकरणं कुरुत ।
(अधोलिखित शब्दों का पुल्लिङ्ग स्त्रीलिङ्ग नपुंसकलिङ्ग में वर्गीकरण कीजिए ।)

५

पुस्तकानि, तालौ, देशः, गर्दभाः, पादुके, वाटिका, चित्रकः, नाणकानि,
पयोहिमम्, करवस्त्रे

पुल्लिङ्गम्	स्त्रीलिङ्गम्	नपुंसकलिङ्गम्

प्रश्न - ८

अधोलिखितशब्दानां हिन्दीभाषायां अर्थ लिखत ।
(निम्नलिखित शब्दों के हिन्दी अर्थ लिखिए ।)

५

- १) बिडाल: - ----- ३) भल्लूक: - -----
२) कुक्कुर: - ----- ४) परिचारिका - -----
५) चक्रम् - -----

प्रश्न - ९

अधोलिखितशब्दानां संस्कृतभाषायां अर्थ लिखत ।
(निम्नलिखित शब्दों के संस्कृत अर्थ लिखिए)

५

- १) चींटी - ----- २) अनेक मोर - -----
३) दो घड़ियाँ - ----- ४) एक नारियल - -----
५) पंखा - -----

Term-II

Worksheet-I

१ अधोलिखितानि वाक्यानां वचनं परिवर्तय ।
(अधोलिखित वाक्यों का वचन परिवर्तिन् कीजिए।)

(क) तत् फलम् अस्ति। (द्विवचनम्)

(ख) एषा वदति। (बहुवचनम्)

(ग) एषः विद्यालयः । (द्विवचनम्)

(घ) एषा मापिका । (द्विवचनम्)

(ङ) सः युवकः हसति। (बहुवचनम्)

(च) एषा छात्रा अस्ति। (बहुवचनम्)

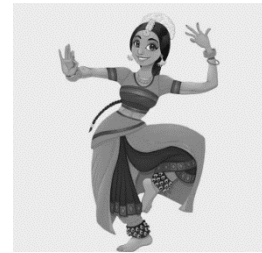
Periodic Test – II

Revision

प्र - १

चित्रं द्रष्ट्वा मञ्जूषातः योग्य क्रियापदं चित्वा लिखत।
(चित्र को देखकर मञ्जूषा से योग्य विकल्प चुनकर लिखिए।)

६

प्र - २

निर्देशानुसारं वाक्यानां वचनपरिवर्तनं कुरुत।
(निर्देशानुसारं वाक्य का वचनपरिवर्तन कीजिए।)

५

१ तौ छात्रौ पठतः।

(एकवचनम्)

२ पत्रं पतति।

(बहुवचनम्)

३ एषः सिंहः गर्जति। (बहुवचनम्)

४ चक्रे भ्रमतः। (एकवचनम्)

५ बालकाः गच्छन्ति। (द्विवचनम्)

प्र - ३

रेखाङ्कितपदानि शुद्धं कृत्वा वाक्यानि पुनः लिखत ।
(रेखाङ्कित पद को शुद्ध करके वाक्य पुनः लिखिए)

४

१ त्वं खादामि।

२ त्वं हसामि।

३ जनकः खादामि।

४ वानरः तत्र धावन्ति।

प्र - ४

उचितैः सर्वनामपदैः रिक्तस्थानानि पूरयत ।
(उचित सर्वनाम पद से रिक्तस्थान की पूर्ति कीजिए ।)

५

१ ----- छात्रः । (सः / सा / तत्)

२ ----- पत्राणि । (तत् / तौ / तानि)

३ ----- बालकौ । (तौ / ते / तत्)

४ ----- पत्रिकाः । (सा / ते / ताः)

५ ----- वने । (सा / ते / ताः)

Class V SANSKRIT
Revision
ANNUAL EXAMINATION
Term II

प्र - १

अधोलिखितशब्दानां वर्णसंयोजनं कुरुत ।
(वर्णसंयोजन कीजिए ।)

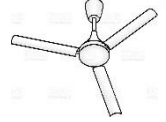
१ स् + ऐ + न् + इ + क् + अ + : = -----

२ व् + ऋ + क् + ष् + अ + : = -----

३ ग् + आ + य् + इ + क् + आ = -----

४ व् + इ + म् + आ + न् + अ + म् = -----

५ व् + य् + अ + ज् + अ + न् + अ + म् = -----

प्र - २

अधोलिखितशब्दानां वर्णविच्छेदे रिक्तस्थानानि पूरयत ।
(वर्णविच्छेद में रिक्तस्थान की पूर्ति कीजिए ।)

१ छत्रम् = ----- + आ + त् + ----- + अ + म्

२ वानरः = व् + ----- + न् + अ + ----- + अ + :

३ कन्दुकम् = ----- + अ + ----- + द् + उ + क् + अ + म्

४ गृहम् = ----- + ऋ + ह् + ----- + म्

५

५

५ शाखा = श् + ----- + ----- + आ

प्रश्न -३

अधोदत्तानि चित्राणि दृष्ट्वा संस्कृतभाषायां अर्थं लिखत ।
(नीचे दिए गए चित्रों को देखकर संस्कृत भाषा में अर्थ लिखिए ।)

७

१

२

३

४

५

६

७

प्रश्न -४

निम्नलिखितानि रिक्तस्थानानि उचितसर्वनामपदैः पूरयत ।
(उचित सर्वनाम से रिक्तस्थान की पूर्ति कीजिए ।)

७

१

----- बालिका ।

(सः / सा / तत्)

२	-----	पत्रम् ।	(तत् / तौ / तानि)
३	-----	बालकाः ।	(तौ / ते / तत्)
४	-----	गजाः ।	(सा / ते / ताः)
५	-----	मालाः ।	(एषः / एते / एताः)
६	-----	शिक्षकः ।	(एतौ / एषः / एतानि)
७	-----	मित्राणि ।	(एताः / सा / तानि)

प्र - ५

निम्नलिखितानां वाक्यानां पूरतः शुद्धं (✓) वा अशुद्धं (X) चिह्नं कुरुत ।
(निम्नलिखित वाक्यों पर सही (✓) या गलत (X) का निशान कीजिए ।)

७

१	युवां खादामि।	()
२	सैनिकः रक्षति ।	()
३	आवां हसति ।	()
४	वयं लिखामः।	()
५	त्वं पठामि।	()
६	आवां गायामि।	()
७	युवां चलति।	()

प्रश्न - ६

निम्नलिखितानि रिक्तस्थानानि उचितपदैः पूरयत ।
(उचित पद से रिक्तस्थान की पूर्ति कीजिए ।)

७

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
१	शाखा	-----	शाखाः
२	-----	काकौ	काकाः
३	परिचारिका	परिचारिके	-----
४	सूत्रम्	-----	सूत्राणि
५	मुखम्	मुखे	-----
६	-----	हस्तौ	हस्ताः
७	बालिका	बालिके	-----

प्र - ७

अधोलिखितानां वाक्यानां प्रश्ननिर्माणं कुरुत ।
(निम्नलिखित वाक्यों को प्रश्न में परिवर्तित कीजिए ।)

७

१	मेघाः गर्जन्ति।	(के / काः)
२	कृषकौ कर्षतः।	(कः / कौ)
३	चक्रं भ्रमति।	(कानि / किम्)

- ४ मापिकाः सन्ति। (के / काः)
- ५ विमानम् उड्डयति । (काः / किम्)
- ६ बालिकाः खेलन्ति । (काः / किम्)
- ७ पत्रम् पतति । (काः / किम्)

प्र - ८

संस्कृत भाषायां स्वपरिचय लिखत ।
संस्कृत भाषामे स्वपरिचय लिखिए ।

५
